

Hjejlen

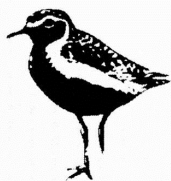
Årgang 29 • Nr. 2
August 2011

Dansk Ornitologisk Forening

Nordvestjylland

Hjejlen årgang 29 • nr.2 • August 2011

MEDLEMSBLAD FOR DANSK ORNITOLOGISK FORENING, NORDVESTJYLLAND

Ansvarshavende redaktør: Thorkil Brandt • Tindbæk Byvej 30, 8830 Tjele
8750 8040 • thorkilbrandt@gmail.com

Layout, grafik: Henning Christensen • kudos@post.cybercity.dk

Tryk: A. Søe-Knudsen • lyn@langsom.dk

For- og bagside: Henning Christensen **Tegninger:** Brian Zobbe

Oplag: 560 eks. ISSN 0903-9694

BESTYRELSE FOR DOF-NORDVESTJYLLAND:

Jan S. Kristensen (JSK) Formand	Gyvelvænget 161, 7730 Hanstholm 9796 2456 • oz1iil@tdcadsl.dk
Henriette Tøttrup Hansen (HTH) Næstformand	Savværksvej 14, 7870 Roslev 9759 7848 • henriemad@hotmail.com
Susanne Primdahl (SPR) Kasserer	Bangsvej 15, 7850 Stoholm 9754 2261 • sus_primdahl@hotmail.com
Ole Lilleør (OLI) Sekretær	Balders vej 19, 8800 Viborg 8662 8032 • lilleor@gmail.com
Søren Michelsen Krag (SMK)	Hesselbjergvej 29, 7900 Nykøbing M. 97751656 • jsmk@thisted.dk
Thorkil Brandt (TBR)	Tindbæk Byvej 30, 8830 Tjele 8750 8040 • thorkilbrandt@gmail.com
Lars Mogensen (LM)	Østervangsvej 7, 8830 Tjele 8665 3614 • nial8830@yahoo.dk
Anni Oppelstrup (AO)	Bådsgårdvej 61, Hald - 7740 Højslev - 9753 8900 • a.e.oppel@vip.cybercity.dk
Karsten Hansen (KAHA)	Nørrehedevej 12, Tange, 8850 Bjerringbro 8665 9031 • kikah@mail.dk

KONTAKTPERSONER:

Revisor: Karsten M. Andersen • **Repræsentantskabsmedlemmer:** JSK, HTH •
Kontaktperson i DOFs hovedbestyrelse: Kirsten Marie Haugstrup •
Ekskursioner: SPR m.fl. • **Lokalrapport (FUGLE og DYR i Nordjylland):** Frits Rost •
Fugleregistrering: OLI • **Friluftsrådet:** JSK •
Fugleværnsfonden: Eyvind Lyngsie Jakobsen •

Se desuden kontaktpersoner i kommunale grønne råd, sidst i bladet

INDHOLD

Information:		Artikler:	
Nyt fra bestyrelsen	3	Tange Roklub og fuglene	4
Kommende ture	18-22	Hvem tror på storken?	6
Turreferater:		Den slørede tårnfalkefamilie	12
Indtryk fra en fugletur	9	Storken i Viborg	14
til Anholt			
Sild og akvavit	17		

Nyt fra bestyrelsenAf *Henriette Tøttrup Hansen*

I vinter og foråret har Vand- og Naturplanerne fyldt rigtig meget i bestyrelsesarbejdet. Der var mange naturområder, som skulle vurderes, især nordpå i Thy var det en stor opgave. Her er det en stor fordel at bestyrelsesmedlemmerne er spredt ud i de fleste afkroge af afdelingen. Vi fik afleveret mange svar til Naturplanerne, så nu bliver det spændende, om det fører noget konkret med sig. Det stiller store krav til kommunerne, som i forvejen er økonomisk trængte. Vi håber på en grøn velvilje fra lokalpolitikernes side.

Først på året havde Naturpolitisk Udvalg sit første møde. Det består af kommunerepræsentanterne og medlemmerne af det Grønne Råd for de fire kommuner, og hvem der ellers har en naturpolitisk interesse. Formålet med udvalget er at styrke det naturpolitiske område. Vi vil få mere tid til at udveksle erfaringer, og tage konkrete sager op. Næste gang får vi besøg af Vagn Gjerløv fra

DOF-Nordjylland. Han har en masse erfaringer med at anke landbrugssager.

DOF har valgt at køre en mere offensiv strategi for mere naturvenlig landbrugsdrift. Det har resulteret i flere indlæg og læserbreve i de landsdækkende aviser. Lokalt har vi også bidraget med læserbreve i Skive Folkeblad. Man kan læse meget mere på www.dof.dk.

En af lokalforeningens vigtigste opgaver er at lave spændende fugleture, som tiltrækker nye medlemmer og fastholder de gamle. Desuden giver de en masse dejlige oplevelser og styrker sammenholdet i lokalafdelingen.

Siden arrangementsudvalget blev etableret er der virkelig sket mange nye tiltag, både ture på nye lokaliteter og f.eks. kanotur på Tange Sø. Et mål er at vi i fremtiden skal have flere storture (dvs. fugleture med overnatning). Der har været storture til Lolland og Anholt. Og d. 24/9 har vi en heldagstur med bus til Langeland. Det kan varmt anbefales at holde øje med vores hjemmeside www.dof-nordvestjylland.dk, hvor ture og møder løbende bliver opdateret.

Forsiden og bagside: Tårnfalkehun fotograferet i forbindelse med ringmærkning i Stoholm den 7/7 2011 Se artikel andet sted i bladet

Tange Roklub og fuglene

Af Karsten Hansen og Jan Thorsen

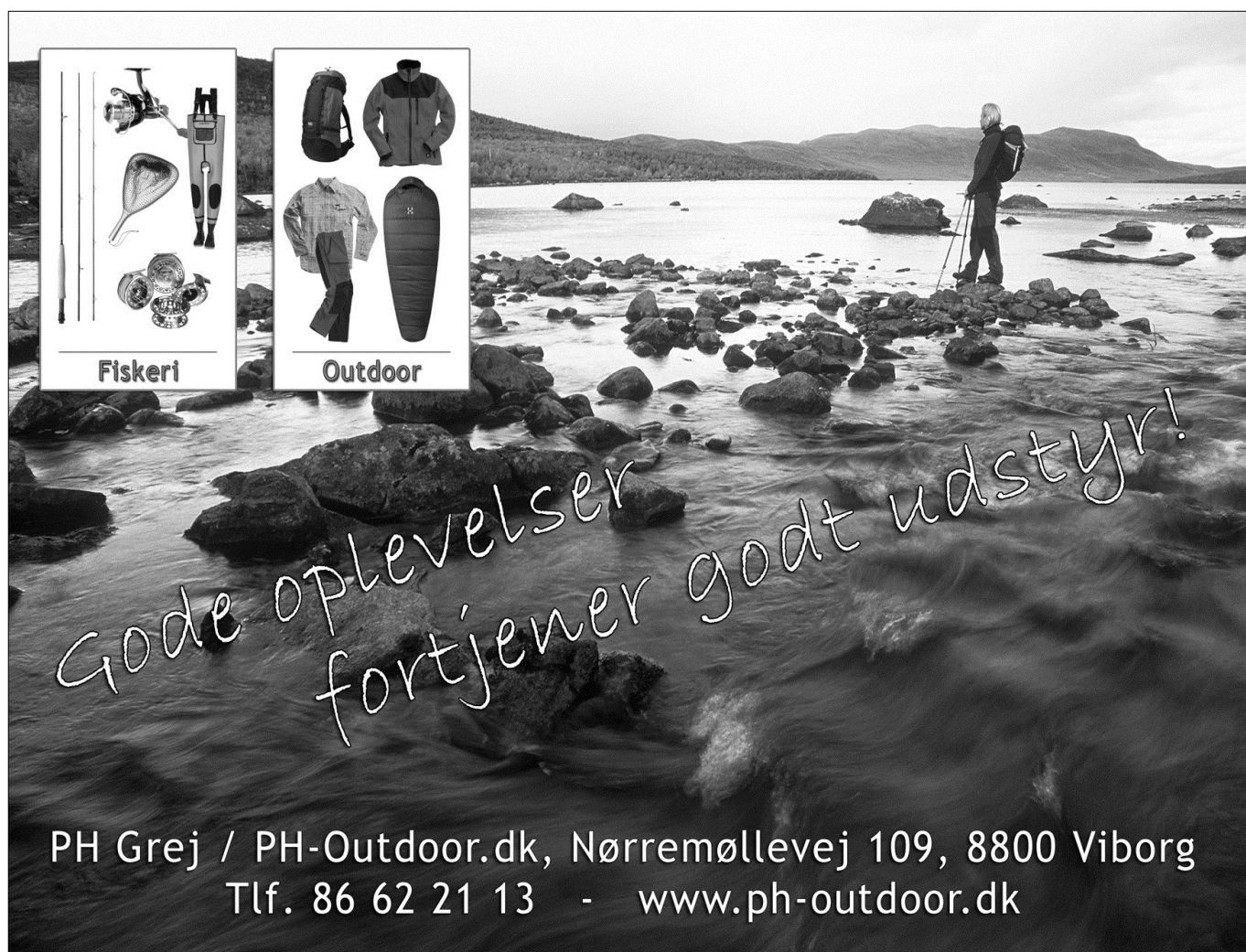
Roklubbens ca. 90 medlemmer benytter Tange Sø til roning i robåde og kajaker. Motionen og den sociale del af klublivet betyder meget, men naturoplevelserne er også en væsentlig del af roningen, og her fylder fuglene meget. Hele året rundt gør fuglene os selskab, når vi tager turen i vores daglige rofarvand mellem Tange og Kongensbro. Der er altid tid til at kigge efter en fugl, og hver tur giver nye oplevelser og nogle gange overraskelser.

Rigtig mange medlemmer er gode til at spotte isfugle, når de kommer susende lige over vandoverfladen, eller en fiskeørn, når den slår et slag over søen på udkig efter bytte. De seneste par år har forskellige

unge havørne opholdt sig ved søen og givet os nogle forrygende oplevelser, når vi har ligget lige under dem eller har været tilskuere til en dramatisk jagt på blichøns, ænder og andet.

Udtrykket "det er en bare" bliver ofte brugt om måger, skarver, fiskehejrer, gråænder m.m., men egentlig er det uretfærdigt, for alle fuglene bidrager til oplevelsen. F. eks. overnatter tusindvis af måger i perioder på søen, og det er en fantastisk oplevelse at have dem liggende i midten af søen som tilskuere til vores roning en efterårsaften i skumringen.

I klubbens 27 år har vi flere gange arrangeret fuglestemmeture for klubbens medlemmer med start kl. 5 om morgenen. Senest har vi haft en tur i år, som en af deltagerne

Fiskeri

Outdoor

Gode oplevelser
fortjener godt udstyr!

PH Grej / PH-Outdoor.dk, Nørremøllevej 109, 8800 Viborg
Tlf. 86 62 21 13 - www.ph-outdoor.dk

Foto: Ann Johansen

Jan Thorsen har gengivet sin oplevelse af i roklubbens medlemsblad "Lugen":

Fugletur på Tange Sø med Tange Roklub St. Bededag.

St. Bededag havde Tange Roklub arrangeret fugletur. Turen startede kl. 5 om morgenen med samling udenfor klubhuset, hvor fugletursleder Karsten Hansen orienterede om turen. De 19 deltagere blev fordelt på 4 inriggere - 2 firere med styrmand og 2 toere med styrmand - og 3 kajakker. Turen blev på 11 km og varede ca. 3 timer. Turen startede ud i 5 graders varme med dis over søen; men efterhånden som solen kom højere på himlen, lettede disen – et fantastisk skue – postkortvejr, som vores dronning plejer at sige. Undervejs blev der gjort samlet holdt, og der blev lyttet til fugle, og Karsten Hansen berettede om fuglestemmernes ejermænd. Der blev hørt og/eller set flg. fugle: *Gråand*,

Ringdue, Gøg, Havesanger, Gransanger, Musvit, Bogfinke, Munk, Tornsanger, Solsort, Allike, Blåmejse, Rørdrum, Gråkrage, Knopsvane, Rørsanger, Fasan, Fiskehejre, Vibe, Sølvmåge, Hvinand, Trolldand, Løvsanger, Toppet lappedykker, Grønirisk, Rørspurv, Landsvale, Nattergal, Stær, Blishøne, Hvid Vipstjert, Skarv og Mudderklire, i alt 33 arter.

Blandt højdepunkterne kan nævnes Rørdrummens dybe sang, der minder om et tågehorn, eller som lyden når man puster henover en tom flaske. Rørdrummen blev hørt ved indsejlingen til kanalen til Tangeværket. Et andet af højdepunkterne var Nattergalens sang, der blev hørt i bevoksningen lige syd for Tange Badestrand.

Det blev en uforglemmelig morgen på Tange Sø for deltagerne, der sluttede af med kaffe og rundstykker i klubhuset.

Hvem tror på storken? Det gør vi!

Part 2.

Af Lars Mogensen

Storkebesøg i Torsager

Som nævnt i sidste nummer af Hjejlen (årgang 29-1), har storken endnu ikke for alvor slået sig ned i Nørreådal. Alligevel er der dog ind i mellem kortvarige besøg i de lokale storkereder.

Dette var også tilfældet om aftenen den 27. maj. Jeg blev ringet op af en særdeles begejstret Mogens fra Torsager: "Der er et storkepar ved reden her i byen!"

Jeg måtte af sted. Da jeg ankom, sad den ene stork i reden. Og den havde oven i købet ring over knæet – en svensker fra 2009 viste det sig.

Forsøg på landing, men fortrød i sidste øjeblik.

Så må der lokkes med rede materiale!

Men den anden stork ville ikke op i reden. Den fløj af sted mod Torsager Skov, hvor den åbenbart hellere ville gå til overnatning. Men det var svenskerstorken ikke tilfreds med. Den tog en bunke halm i næbbet og indhentede den anden. Fløj så et par runder med halmen for på den måde at få den anden med på ideen om i stedet at overnatte på storkereden i Torsager. Og den lod sig lokke og fløj med. Den nåede dog kun lige op over reden, men fløj så på ny mod Torsager Skov. Så gentog hele scenariet sig. Svenskerstorken tog igen næbbet fuldt af halm og fløj et par runder. Den anden lod sig igen lokke, men turde alligevel ikke lande på reden, da det kom til stykket. Så enden på det hele blev, at begge storke overnattede i Torsager skov.

Hvid stork ved Torsager
28 maj.

Foto: LM

Mus er et eftertragtet
byttedyr.

Næste morgen fandt jeg dem igen, nu fouragerede de 400-500 m. vest for reden. De gik sammen i ro og mag hele dagen – dog ikke når en af dem fandt et større byttedyr som f.eks. en mus. Så gik den vilde jagt om byttet.

Foto: LM

De blev til langt hen på dagen og den svenske stork slog sig ned i reden flere gange midt på eftermiddagen. Men den anden gjorde igen kun tilnærmelser til at lande. Et par timer senere var de væk og blev desværre ikke set mere.

Endnu et besøg – i Øby

Onsdag d. 29 juni blev det så min tur til at få besøg af storken. På vej ned af indkørslen så jeg den pludselig sidde på reden i min have. Men ak og ve; jeg havde travlt! Men fik da fornøjelsen af at se den på reden et par minutter, inden den fløj væk henover rønnetræerne, idet den lod sig svæve lidt opad. Den blev endda set sammen med en rød glente. Kort efter gled den nedad mod øst til landing. Men som nævnt havde jeg travlt. Ville ellers gerne have fulgt den yderligere.

Min nabo kunne fortælle, at den havde stået på min rede et kvarters tid. Så jeg havde altså overset den, da jeg i travlhed var kørt op ad indkørslen 10 minutter forinden for hurtigt at mellemlande derhjemme for at skifte tøj, inden jeg hurtigt skulle videre. Ærgerligt! Men heldigvis havde naboen været snarrådig, han fik taget nogle gode billeder af storken, mens den stod på reden. Så storkene (og vi andre!) har haft glæde af rederne. Og selv om storkebesøgene har været kortvarige, giver det alligevel håb om flere besøg i fremtiden. Så vi tror altså stadig på storken!

Hygger sig i reden i Øby
med at pudse fjer.

Blev der et kvarters tid

Foto: Nabo.

Foto: Nabo.

Indtryk fra en fugletur til Anholt i pinsen 2011

Af Poul Koefoed

Undertegnede har i nogle år været medlem af DOF og har deltaget i nogle få ekskursioner i Jylland, hvor jeg bor. Nu er jeg pensionist, og vil prøve at deltage i nogle af foreningens rejser. På DOFs hjemmeside fandt jeg denne 4-dages tur, som skulle afvikles i pinsen 2011. Jeg stillede ved færgen i Grenå, hvor jeg blev budt velkommen af turlederen Henriette T. Hansen. Vi var 11 deltagere og på færgen lærte vi hurtigt hinanden at kende. Jeg blev lidt benovet over at høre, hvor langt omkring i verden folk havde været for at kigge fugle. Når jeg stillede spørgsmål, fik jeg altid uddybende svar. Mine forventninger steg og jeg må sige, at jeg ikke blev skuffet. Undervejs foreslog Henriette, at der skulle laves en lille gættekonkurrence om, hvor mange fuglearter vi ville se på turen. Jeg gættede

på 50, mens andre mente vi ville se over 100.

Vel ankommen til Anholt havn fik vi uddelt vores cykler og kørte derefter ind til forsamlingshuset i byen, som skulle være vores base under opholdet. De næste dage stod vi op ved 4-tiden og begav os rundt på øens forskellige lokaliteter.

Det er søndag og klokken er omkring 06:00. Vi traver af sted langs Redningsvejen i Ørkenen på Anholt. Vejen er kun et dybt og sandet hjulspor beregnet på 4-hjulstrækkere, så vi må gå ved siden af gennem revlingplanterne. Vi er bl.a. herude for at finde den sjældne Markpiber, som kun yngler på Skagens Odde og her på øen. Målet er fyret, som befinder sig på det nordligste punkt af øen, kaldet Totten. I luftlinje er afstanden fra byen ca. 7 km, men da vejen slynger sig gennem de laveste områder, skal vi snarere gå 10-12 km for at nå frem. Klitterne omkring os er høje og hver gang vi kommer op på toppen af en,

kan vi se fyret ligge lige foran os... tror vi, men nej, det tager os omkring 4 timer, inklusive pauser og fuglekiggeri at nå frem. Undervejs ser vi kolonier med Sildemåger og Fjordterne, men Markpiberen er svær at finde.

Endelig når vi frem til fyret, og bliver rigeligt belønnet for vore anstrengelser. Solen

flyver fuglene skrigende over hovederne på dem. De får venligt men bestemt at vide, at man skal tage hensyn til fuglene i yngletiden. Da lykkedes det også endelig Stinne og Henriette at finde Markpiberen, så alle er glade, da vi, efter 9 timers vandring i Ørkenen, atter vender hjem til vores base.

skinner over det smukke sceneri, og mens vi spiser frokost, kan vi nyde synet af bl.a. Ederfugle og Tejster. Ude på Totten ligger Spættet Sæl og Gråsæl og soler sig med deres unger. Masser af Skarver står omkring dem og tørrer deres vinger.

På hjemturen får vi øje på en far og hans datter, som går rundt i en af mågekolonierne og kigger i rederne. Imens

På turene så og hørte vi mange fugle, og her skal blot nævnes Karmindompap, Skovsneppe, Dværgterne og Natravn. For mit vedkommende, var det en stor oplevelse. Jeg kiggede i deltagernes kikkerter og teleskoper, og blev overrasket over, hvor tydeligt man kunne se fuglene. Selv har jeg et ældgammelt monstrum, hvor linserne er lavet af gamle flaskebunde, hvilket unægtelig giver et

noget tåget billede. Nu skal der købes kvalitetskikkert og så skal jeg til at deltage i flere af DOFs ture.

På færgen hjem blev resultatet af optællingen af arter til 75. Ingrid kom nærmest med sit gæt på 72, og kunne glad modtage præmien, som var bogen om Anholt. Resten af

sejlturen fik vi til at gå med at fortælle hinanden skrøner om vores mange oplevelser gennem årene. Det var ikke kedeligt, for der er jo ingen grund til at ødelægge en god historie ved at fortælle sandheden!

En stor tak til Henriette for en veltilrettelagt tur, og til samtlige deltagere for godt kammeratskab.

Den slørede tårnfalkefamilie

Af *Susanne Primdahl*

Det er torsdag den 7. juli, solen skinner fra en skyfri himmel, og ringmærkerne Kim og Lars har fundet adressen i Stoholm, hvor tårnfalkeungerne skal ringmærkes. Tage, som ejer ejendommen, kan oplyse, at han har fjernet en død unge, så han er spændt på, hvor mange levende unger, der er tilbage. Der var fem fine dununger for 12 dage siden, da jeg var på besøg for at kigge. Dengang skulle jeg også fotografere dem, så ringmærkerne kunne forvisse sig om, at den oplyste alder ikke var helt ved siden af. De kommer helt fra Østjylland for at ringmærke de to unger, så det er ikke så mærkeligt, de ville sikre sig, at de hverken kom for tidligt eller for sent. Ungerne skal være ca. 3 uger gamle, når de ringmærkes, så det giver ikke meget mere end en uge at løbe på, før de er flyvefærdige og kan forlade reden.

Det er en ret speciel tårnfalkebolig, der her er tale om. Faktisk er det en sløruglekasse, som Tage satte op for flere år siden, fordi naboen havde slørugler på sin ejendom. Slørugler har der nu aldrig været i kassen, men sidste år forsøgte en tårnfalk forgæves at lokke en mage i kassen. En tårnfalkekasse har kun ét kammer, hvorimod en sløruglekasse har to kamre adskilt af en skillevæg med en åbning bagest i kassen. Indflyvningen til denne kasse er direkte ude fra det fri, men boligen har nok alligevel været lidt for alternativ for den skeptiske mage. Ikke desto mindre er det åbenbart lykkedes i år, hvor fem æg blev lagt i det forreste kammer for omkring 7 uger siden. Tage fortæller, at da æggene var klækket, flyttede ungerne ind i det inderste kammer. En god idé, for her har de været bedre beskyttet mod fjender – f.eks. er der mange krager og skader i området.

Foto :HC

En klud bliver stoppet i indflyvningshullet for at ungerne ikke skal hoppe den vej ud, når vi om lidt tager dem ud af kassen inde fra loftet. Vi venter spændt, indtil Lars kan fortælle, at der er to unger tilbage. De andre er væk – sikkert spist af de overlevende unger, for i naturen går intet til spilde. Med ungerne sikkert placeret i en kurv, kan kluden fjernes fra indflyvningshullet. Varmen slår ud i ansigtet på Tage, da han fjerner kluden, så måske er de tre unger døde på grund af varmen.

De to friske unger får ring på, bliver målt, vejjet og ført til protokols. Derefter vil både Tage og jeg gerne have et minde fra dagen, så vi bliver hver især foreviget med en lille nuttet tårnfalkeunge på hånden, mens den nysgerrigt tager et kig rundt på den store verden, der venter den.

Derefter bliver de to fotomodeller sat tilbage i kassen, og låget bliver sat på klem, så der kan komme lidt luftudskiftning i den varme kasse.

.....

Mandag den 15. august snakker jeg med Tage, som fortæller, at de to unger kom godt fra reden og holdt til omkring ejendommen et stykke tid. Faktisk er den ene stadig i området.

Det bliver spændende, om der også bliver et kuld slørfalke i Stoholm til næste år.

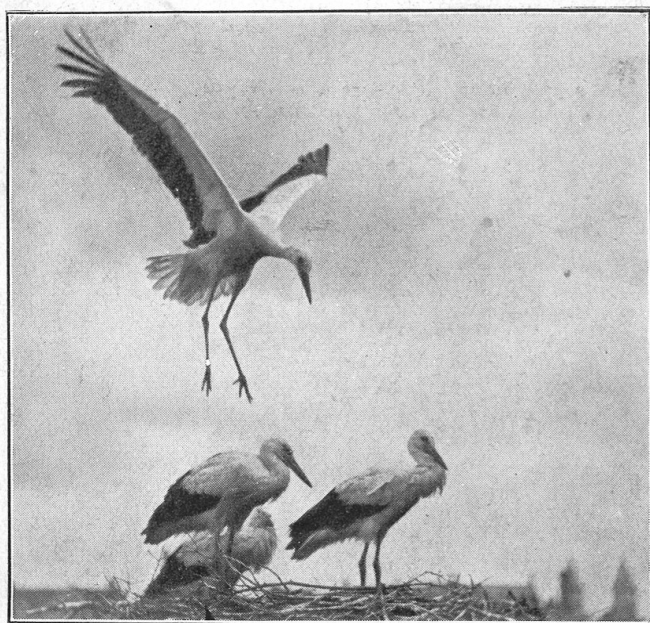
Foto :HC

Storkene i Viborg

Af Eyvind Lyngsle Jakobsen

Der var stil over Fugle-Mortensen, lærer på latinskolen i Viborg. Egne fotos på egne kort, som det fremgår af billedet, hvorpå man uklart ser Viborg Domkirke i baggrunden. Og så ser man storkene på reden, om hvilken Fugle-Mortensen oplyser, at den fandtes på Fru Schourups (nu Kjærgaards) Tømmerplads.; i 2011 ligger Føtex på dette sted i den nordligste ende af Gravene. Billedet kan senest være fra 1916, da kortet er dateret 1917. Reden blev stadig benyttet i de følgende 30 år og var én blandt flere storkereder i Viborg. Karnapgaarden i Sct. Mogens Gade lagde husryg til en anden af rederne; en tredje havde plads inde bag Stillings Gård øst for Nytorv. Den fjerde rede fandtes på Amtmandsgården på Nytorv og var ligeledes beboet til op i 1940-ne. Sidstnævnte rede var ikke kun til glæde for storkene og stiftamtmanden, men også for en genbo, en praktiserende læge, der alt imens patienterne betroede ham de hemmeligste oplysninger samtidig underholdt sig med livet i storkereden via et spejl, der var anbragt sådan på hans skrivebord, at han uden at skulle dreje hovedet bort fra patienten kunne følge livsudfoldelserne i storkereden. Storkelivet har sikkert ofte have været mere interessant end patienternes lidelseshistorier.

Korthilsenen er et takkekort til en tidligere elev, frk. Ellen Pyndt, på rejse til eller under et ophold i Norge, men bosat i Gravene, Viborg. Hendes søn, Johannes Erritzøe (i 2011 medl. af DOFTs redaktion), har givet mig kortet.

H. Chr. C. Mortensen phot.

Fra Schourups (nu Kjærgaards) Tømmerplads.

Viborg 23. Jan. 1917.
Mange Tak for det Eksemp-
plar af "Aftenposten" for 17. Dec.
1916, som De har været saa god
at tilskille mig og som det mo-
rede mig meget at se!

Jeg haaber, De befinder
Dem vel i det dejlige Norge
og sender Dem herved mine
bedste Ønsker for det nyelig
begyndte Aar!

Venligst

H. Chr. C. Mortensen.

Klik dig direkte ind på din konto

I Netbank får du nemt og bekvemt overblik over dine konti. Du kan fx se din saldo, overføre penge mellem dine egne og andres konti og betale regninger – alt sammen fra 6 morgen til 2 nat. Indtast nogle få oplysninger fra indbetalingskortet, og din regning bliver betalt. Gå ind på vores hjemmeside, eller kom ind til os og hør mere.

Viborg Afdeling
Sct. Mathias Gade 68
89 26 26 26
nordea.dk

Nordea

Konservatoren i Aalestrup

- Trofæmontering
- Udstopning af fugle og pattedyr
- Restaurering af præparater
- Udlejning og salg
- Garvning af skind

JANE OG VAGN REITZ

- aut. zoologisk konservator fa.

Nørrehedevej 33 • 9620 Aalestrup • Telefon og fax 98 64 18 91

www.naturbutikken.dk

Se det store udvalg på www.naturbutikken.dk

Husk at du får 15 % medlemsrabat på beklædning, fodtøj og rygsække

Turreferater

Sild og akvavit

Af Gitte Jensen, Kaj Jensen og Ole Lilleør

– en beretning fra Skovens Dag
Den 8. maj afholdtes landet
over endnu en gang Skovens
Dag – denne gang med temaet
"Skoven i øjenhøjde".

Lokalafdelingen deltog også i år
ved arrangementet på Hald
Hovedgård, der havde
deltagelse af en lang række
foreninger og organisationer.
Vejret var skønt og der var
masser af besøgende.

Arrangørerne vurderede, at der
var omkring 1000 deltagere,
heraf kom op mod 200 forbi DOF's stand.

Som en del af konceptet var der en quizkonkurrence for de besøgende. Ved DOF's stand skulle man svare på, hvilken fugl der sang om sild og akvavit. Det gav anledning til mange spekulationer, men som hjælp fik gæsterne lov til at lytte til udvalgte fuglestemmer. Vi fik snakket fugle og fugleoplevelser med mange og fik langet en masse brochurer ud.

PS. Hvis læseren ikke har
gættet det, er det
Sangdroslen som synger
om bordets glæder.

Kommende ture

Hanstholm/Roshage: d. 18/9-2011**Mødested:** Roshage i Hanstholm kl. 8.00**Turleder:** Jan S. Kristensen (9796 2456 / 2047 5521)

Vi håber på hård vind fra en vestlig retning. Med de rette betingelser er der rigtig gode muligheder for at havfuglene ses fint fra Roshage.

Foruden sule, kjove og mallemuk m.m. kan vi håbe på artige overraskelser som f.eks. sabinemåge, stormsvale og skråpe.

Ved 10-11 tiden runder vi hurtig havnen og kigger efter grå-/hvidvinget måge.

Turen sluttet med en tur i koloni-/fyrhaverne. På denne årstid er der ikke så mange fugle i haverne, men der er altid en lille chance for sjældenheder, såsom fuglekongesanger, rødtoppet fuglekonge eller hvidbrynet løvsanger.

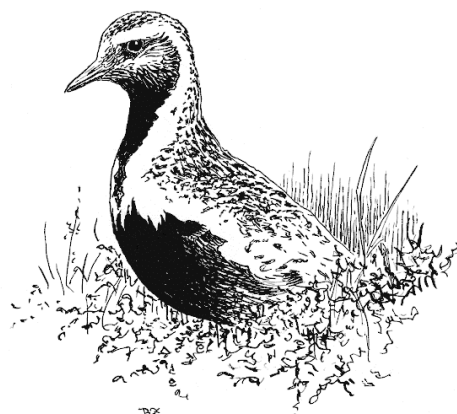
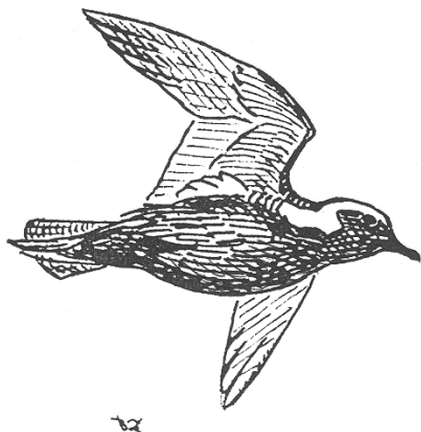
Husk kaffe og varmt tøj.

Vi forventer at slutte omkring middag.

Hjejler i solnedgangen på Buksør Odde: d. 18/9-2011**Mødested:** P-pladsen ved Jørsby Kirke, Strandvænget 41, 7900 Nykøbing Mors kl. 18.00**Turleder:** Søren M. Krag (4029 2983)

Vi går ud mod Buksør Odde og nyder solnedgangen over Dråby Vig. Vi vil kigge efter vadefugle og gæs og måske de første bjerglærker. Hvis vi er heldige, ser vi hjejler og knortegæs gå til overnatning i aftenskumringen.

Husk madpakke, varmt tøj og gummistøvler.

Kommende ture

Heldagstur med bus til Sydlangeland: d. 24/9-2011

Mødested: Se nedenfor i annonceteksten

Turleder: Solvejg Knudsen og

Lars Mogensen (8665 3614 / 3195 1805)

En bustur til Sydlangeland, hvor vi skal opleve efterårstrækket på Dovns klint tidligt om morgenen, samt besøge fugleværnsfondens reservater Gulstav Mose, Tryggelev Nor og Nørreballe Nor.

Vi kan forvente træk af hvepsevåge, fiskeørn, rød glente m.m. Derudover vil der fra morgenstunden være en del småfugle på træk lige over vore hoveder.

På de tilstødende lokaliteter vil der være mulighed for rastende vadefugle, småfugle og ænder.

Overraskelser på denne årstid er absolut muligt!

Der vil blive fortalt om de besøgte lokaliteters tilblivelse, samt plejeforanstaltninger til gavn for naturen og fuglene.

MØDESTEDER:

Opsamling Thy:

Kl. 01.00 - Ved tanken lige før Vildsundbroen.

Opsamling Mors:

Kl. 01.30 - P-pladsen mellem Nørrebro og Næssundvej på A26.

Opsamling Skive:

Kl. 02.15 - Søndercenterets P-plads, Ågade, Skive.

Opsamling Viborg:

Kl. 03.00 - Vedsøvej, Viborg. P-pladsen nedenfor A26 mod Århus. Det er første afkørsel, når man kommer fra Vejlevej.

Ankomst til Dovns Klint kl. 6.00-6.30.

DOF Nordvestjylland vil servere en kop kaffe med et par rundstykker, når det bliver morgenmadstid. Øvrig forplejning sørger deltagerne selv for, så medbring madpakke og drikkevarer. Der vil være mulighed for at købe sodavand i bussen.

Hjemturen starter ca. kl. 16.30, og undervejs gør vi holdt et sted, hvor der er mulighed for at købe aftensmad for de, der foretrækker det fremfor en ekstra medbragt madpakke.

Tilmelding: Senest 8/9 2011 på e-mail med navn, adresse og telefonnr. (helst mobil) til foreningens kasserer sus_primdahl@hotmail.com.

Bemærk: Ved for få tilmeldinger kan vi blive nødt til at aflyse turen.

Betaling: *Deltagelse i turen koster 500 kr. pr. deltager for medlemmer af DOF. For ikke-medlemmer koster turen 600 kr. pr. deltager.*

Beløbet indbetales til foreningens bankkonto 9255 9021 284 022 ved tilmelding og senest 8/9 2011 mærket Langeland + deltagernavn.

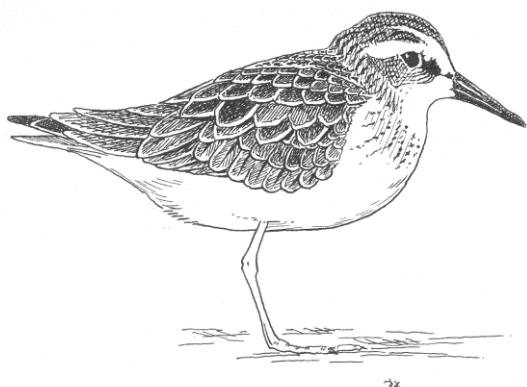
Kommende ture

Agerø, Mors: d. 2/10-2011**Mødested:** P-pladsen ved Agerøvej 32. kl. 8.00**Turleder:** Eyvind Lyngsie Jakobsen (8667 1646)

Hovedmålet for turen er at nå ud til Holmene og Stenklipperne. Herude fjernt fra alt er der mulighed for at komme tæt på højarktiske vadefugle og eventuelle bjerglærker. Af og til vandrefalk. Målet nås kun, hvis der er lavvande, oftest efter nogle dage med østlige vinde. Det er en anstrengende tur. Langskaftede gummistøvler er nødvendige; tørre reservesokker anbefales. En lang vandrestav er god at have med.

Er det umuligt at nå derud, afkortes turen. I stedet besøges FVF's obs-skjul, Østagerøs strandenge og måske Sydagerø. Alle steder kan der være vadefugle og gæs. I så fald afsluttes turen ca. kl. 12.00. Ellers varer turen til ca. kl. 14.00.

Eventuel samkørsel fra Viborg ved henvendelse til turlederen.

Traneovernatning i Vejlerne: d. 22/10-2011**Mødested:** Kraptårnet i Vejlerne kl. 16.00**Turleder:** Søren M. Krag (4029 2983)

Oplev tranerne gå til overnatning i Vejlerne, aftenstemning, mystik og gæs i tusindvis.

Kørselsvejledning til Kraptårnet kan findes på <http://www.arkiv.dofnord.dk/taarne.htm#Kraptårnet>.

Forud for tranearrangementet vil der være mulighed for et efterårskig udover Vejlerne fra Naturcenteret på Bygholmdæmningen. Denne del bliver ledet af Kaj og Gitte Jensen (2328 1942), som vil være til stede fra kl. 13.00.

Kommende ture

Foredrag om glenter: d. 1/11-2011**Mødested:** Søndermølle, Vinkelvej 40, 8800 Viborg kl. 19.00**Mødeleder:** Erik Høst-Madsen (2685 1674)

Sidste år rykkede et par røde glenter ind i vores lokalområde til glæde for mange, og de fik endda unger på vingerne. Det er lykkedes os at få Peter Hjeds til at komme og fortælle om glenterne og den succes, hvormed de har bredt sig, specielt i Østjylland. Peter har i mange år arbejdet som artscaretaker for den røde glente, og han vil fortælle om sit arbejde og med sit foto- og videoforedrag give os et indblik i glenternes biologi og ringmærkning.

Tur for begyndere ved**Tange sø og skov :** d. 6/11-2011**Mødested:** P-pladsen ved Elmuseet, Bjerringbrovej 44, 8850 Bjerringbro kl. 9.30**Turleder:** Stinne Aastrup (2330 2777) og Susanne Primdahl (2170 6203)

Er du nybegynder som fuglekigger, er denne tur måske noget for dig.

Vi går en tur i den dejlige natur ved Tangeværket og Elmuseet, hvor der ofte er mange småfugle. Fra dæmningen ser vi på fuglene på søen, og turlederne har teleskoper med, så vi bedre kan studere de forskellige ænder.

Er vi heldige ser vi vandstær, isfugl, halemejse, bjergvipstjert, kernebider, lille lappedykker og måske en havørn, da den af og til ses i området.

Vi giver os god tid til at se på fuglene og deres kendetegn. Der bliver også lejlighed til at stille spørgsmål om kikkerter, håndbøger og andet udstyr til fugleturen.

Endelig kan vi fortælle lidt om lokalafdelingen DOF Nordvestjylland og DOF, hvis det har interesse.

Turen varer ca. 3 timer. Det er muligt at "stå af" undervejs. Tag gerne kikkert, kaffe og fuglebog med, og evt. en ekstra trøje, da der kan være lidt koldt på dæmningen.

Vi husker turene for dig med vores e-mail service!

Vi tilbyder vores medlemmer at sende en påmindelse pr. e-mail, når tidspunktet for et arrangement nærmer sig. Det eneste, du skal gøre, er at skrive til Susanne Primdahl på sus_primdahl@hotmail.com og bede om at komme med i ordningen.

Kommende ture

Sæt kryds i kalenderen!

Sæt allerede nu kryds i kalenderen fredag den 9. december 2011, hvor vi inviterer lokalforeningens medlemmer til vores traditionelle julemøde. Det foregår på Søndermølle, Vinkelvej 40, Viborg, og vi starter kl. 19.00.

Som sædvanlig byder foreningen på frokost og kaffe - drikkevarer kan købes til rimelige priser.

Tilmelding er ikke nødvendig – mød bare op i godt fuglejulehumør.

Morgenfugletur til Hald Sø :

d. 18/12-2011

Mødested: P-pladsen ved laden, Hald Hovedgård, Ravnsbjergvej 76, 8800 Viborg kl. 9.00

Turleder: Ole Lilleør (2078 9587)

Årets juletur her midt i travlheden. I vandløbene ved søen er der mulighed for vandstær, isfugl og bjergvipstjert.

På søen er der mulighed for forskellige vandfugle, og i skovene sjagger, vindrossel, silkehale m.fl.

Husk varmt tøj og medbring gerne kaffe el.lign. til pausen.

Flere ture og turreferater kan findes på vores hjemmeside www.dof-nordvestjylland.dk

DOF-Nordvestjyllands kontaktpersoner

i kommunale grønne råd og i forbindelse med natur- og miljørager:

Thisted Kommune:	Medlem af Det grønne Råd + kontaktperson: Jan S. Kristensen, Gyvelvænget 161, 7730 Hanstholm 9796 2456 e-mail: oz1iil@tdcadsl.dk
Morsø Kommune:	Medlem af Det grønne Råd + kontaktperson: Jens Jørgen Pedersen, Violvej 3, 7900 Nykøbing M 9772 0420 e-mail: vilsperder@webspeed.dk
Skive Kommune:	Medlem af Det grønne Råd + kontaktperson: Henriette T. Hansen, Savværksvej 14, 7870 Roslev 9759 7848 / 2460 5089 e-mail: henriemad@hotmail.com
Viborg Kommune:	Medlem af Det grønne Råd: Karsten Hansen, Nørrehedevej 12, Tange, 8850 Bjerringbro Kontaktperson: Thorkil Brandt, Tindbæk Byvej 30, 8830 Tjele 8750 8040 e-mail: thorkilbrandt@gmail.com

DOF- Nordvestjyllands arrangementsudvalg

Susanne Primdahl	Bangsvej 15, 7850 Stoholm 9754 2261 / 2170 6203 e-mail: sus_primdahl@hotmail.com
Gitte & Kaj Jensen	Bjarkesvej 23, 7800 Skive 2328 1942 e-mail: kajjensen@webspeed.dk
Lars Mogensen	Østervangsvej 7, 8830 Tjele 8665 3614 / 3195 1805 e-mail: nial8830@yahoo.dk
Søren Michelsen Krag	Hesselbjergvej 29, 7900 Nykøbing M. 9775 1656 / 4029 2983 e-mail: jsmk@thisted.dk
Erik Høst-Madsen	Bakkevej 4, Borre, 8850 Bjerringbro 2685 1674 e-mail: ehm@energimail.dk

Stof til HJEJLEN:

- Tekster sendes til redaktøren (adresser i kolofonen på side 2).
- Tekster modtages helst i elektronisk format.
- Illustrationer og billeder sendes til redaktøren, og disse modtages i digitalt format eller på papir.

Deadline:

Bladet udsendes normalt 3 gange om året. Deadline for næste nummer er
15. november 2011.

ISSN 0903-9694

Returneres ved varig adresseændring

Afsender: HJEJLEN v/Eyvind Lyngsie Jakobsen

Østervænget 27

8800 Viborg

